

Savitribai Phule Pune University
School of Open Learning
(Distance Education Program)

B.Com
Third Year
301

व्यवसाय नियामक कायदे

B.Com
Third Year
301

व्यवसाय नियामक कायदे

Savitribai Phule Pune University
School of Open Learning
(Distance Education Program)

Scanned with OKEN Scanner

व्यवसाय नियामक कायदे

BCOM
Third Year
301

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

School of Open Learning
(Distance Education Program)

इंफार्मेशन टेक्नोलॉजी इंडस्ट्रीज

17008
1354 61117
108

लेखक -

प्रा. डॉ. एस. एस. उघडे

सहाय्यक प्राध्यापक व वाणिज्य विभाग प्रमुख,
अण्णासाहेब आवटे महाविद्यालय, मंचर, पुणे.

मो. ९२७१७६६९५४

इमेल : smughade@gmail.com

All rights reserved. No part of this publication which is material protected by this copyright notice may be reproduced or transmitted or utilized or stored in any form or by any means now known or hereinafter invented, electronic, digital or mechanical, including photocopying, scanning, recording or by any information storage or retrieval system, without prior written permission from the Publisher.

Information contained in this book has been published for School of Open Learning, Savitribai Phule Pune University, Pune by VIKAS Publishing House Pvt. Ltd. and has been obtained by its Authors from sources believed to be reliable and are correct to the best of their knowledge. However, the Publisher and its Authors shall in no event be liable for any errors, omissions or damages arising out of this information and specifically disclaim any implied warranties or merchantability or fitness for any particular use.

Vikas® is the registered trademark of Vikas® Publishing House Pvt. Ltd.

VIKAS® PUBLISHING HOUSE PVT. LTD.

E-28, Sector-8, Noida - 201301 (UP)

Phone: 0120-4078900 • Fax: 0120-4078999

Regd. Office: A-27, 2nd Floor, Mohan Co-operative Industrial Estate, New Delhi 1100 44

• Website: www.vikaspublishing.com • Email: helpline@vikaspublishing.com

व्यवसाय नियामक कायदे

अभ्यासक्रम

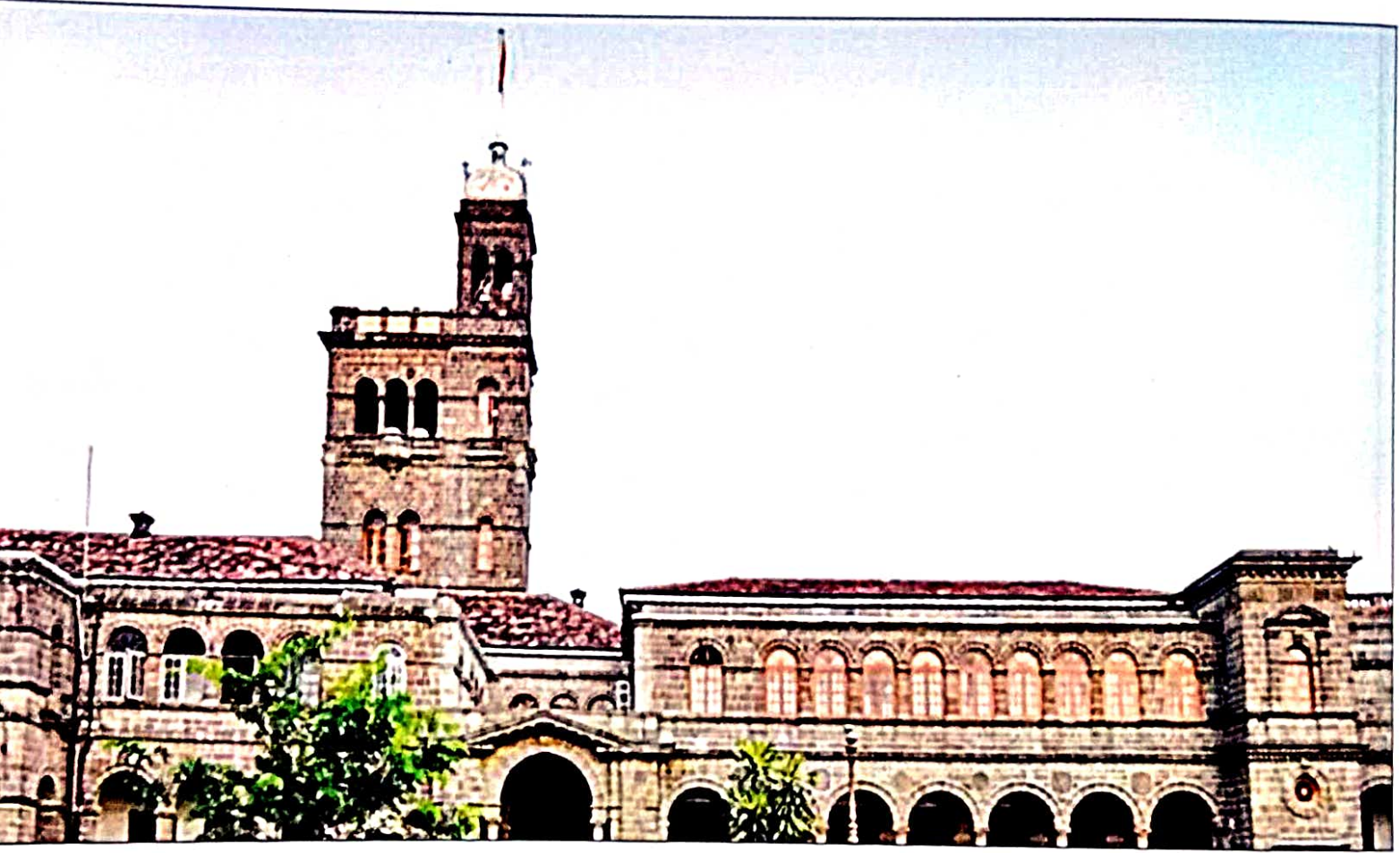
प्रकरण क्र.	प्रकरणाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१.	भारतीय करार कायदा, १८७२ १. कराराचे स्वरूप व मुलभूत तत्त्वे. २. कराराची व्याख्या आणि घटक, प्रतिफल, कायदेशीर कराराचे इतर आवश्यक घटक ३. कायदेशीर उद्दिष्टे आणि प्रतिफल (कलम २३) ४. कराराची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी करारभंग व करारभंगाबाबत उपाययोजना	१०
२.	भारतीय भागीदारी कायदा, १९३२ १. भागीदारी संस्थेचे स्वरूप, भागीदारांचे हक्क आणि कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, भागीदारांचे प्रकार. २. भागीदारी संस्थेची नोंदणी आणि विसर्जन. ३. मर्यादित जबाबदारी भागीदारी कायदा, २००८ : मर्यादित जबाबदारी भागीदारी : संकल्पना, स्वरूप व फायदे, मर्यादित जबाबदारी भागीदारी आणि भागीदारी संस्था यातील फरक, मर्यादित जबाबदारी भागीदारी आणि कंपनी किंवा संयुक्त भांडवली मंडळ यातील फरक ४. मर्यादित जबाबदारी भागीदारीची नोंदणी, भागीदार आणि त्यांचे संबंध, एल. एल. पी. आणि भागीदारांची जबाबदारी (कलम २७), एल. एल. पी. कडून आर्थिक कागदपत्रे प्रसिद्ध करणे (कलम ३४), योगदान (कलम ३२), भागीदारी हक्कांचे वेचन व हस्तांतरण (कलम ४२), भागीदारी संस्थेचे अथवा कंपनीचे एल. एल. पी. मध्ये रूपांतरण (कलम ५५), एल.एल.पी.चे समापन आणि विसर्जन (कलम ६३ व ६४)	११८

३.	माल विक्री कायदा, १९३० १. माल विक्री कराराची निर्मिती, संकल्पना आवश्यक अटी किंवा लक्षणे, माल विक्री आणि माल विक्रीचा करार २. वस्तू अथवा माल संकल्पना व प्रकार, अटी आणि शर्ती ३. मालाच्या मालकी हक्काचे हस्तांतरण आणि वस्तूचे वितरण / मालाचे पाठवणी ४. अदत्त विक्रेता, त्याचे अधिकार / हक्क आणि उपाययोजना	१९८
४.	मध्यस्थी किंवा लवाद निर्णय आणि सलोखा किंवा समझोता १. मध्यस्थी व सलोखा : संकल्पना २. मध्यस्थी करार, व्याख्या व निर्मिती मध्यस्थ / लवादाचे अधिकार आणि कर्तव्ये सलोखा / समझोता कार्यपद्धती	२७२
५.	चलनक्षम दस्तऐवजांचा कायदा, १८८१ १. चलनक्षम दस्तऐवज संकल्पना: वैशिष्ट्ये, अर्थ, कायद्यातील महत्त्वाच्या व्याख्या, चलनक्षम दस्तातील गृहीत बाबी, स्वरूप. २. वचनचिठ्ठी : अर्थ, व्याख्या, वचन चिठ्ठीचे आवश्यक घटक, वचनचिठ्ठीचा नमुना, वचनचिठ्ठीचे पक्ष. ३. हुंडी/विनिमय पत्र : अर्थ, व्याख्या, घटक, नमुना, पक्ष. ४. धनादेश : अर्थ, व्याख्या, घटक, नमुना, रेखांकित धनादेश : अर्थ व प्रकार, पक्ष. ५. चलनक्षम दस्तऐवजातील फरक. ६. चलनक्षम दस्ताचा धारक व यथाविधिधारक ७. चलनक्षम दस्तऐवजाचे हस्तांतर व पृष्ठांकन, प्रकार. ८. चलनक्षम दस्तऐवजांच्या पक्षाची जबाबदारी ९. चलनक्षम दस्तऐवजांचा अनादर : अर्थ, पद्धती, अनादराची सूचना, जबाबदारीतून मुक्तता	३०६

६.	ई-करार (ई-व्यवहार / ई-कॉमर्स) ई-व्यवहार / ई - कॉमर्सचे : महत्त्व, ई-कॉमर्सचे स्वरूप, घटक, प्रकार डिजिटल किंवा इलेक्ट्रॉनिक सही : अर्थ आणि कार्य, डिजिटल सही, प्रमाणपत्रे ई-करारात असणार्या काही कायदेशीर बाबी : वैयक्तिक माहिती संरक्षण कलम ४३, अ, वैयक्तिक माहिती संरक्षण गुन्हा व शिक्षा	३८४
७.	ग्राहक संरक्षण कायदा, २०१९ ग्राहक संरक्षण कायदा, २०१९ ग्राहक संरक्षण कायदा, २०१९ ची वैशिष्ट्ये ग्राहक संरक्षण कायदा, महत्त्वाचे शब्द व त्यांच्या व्याख्या ग्राहक संरक्षण परिषदा तक्रार दाखल करणे, तक्रार निवारणाची कार्यपद्धत व ग्राहकांना मिळणारी नुकसानभरपाई (कलम ३९) ग्राहक तक्रार निवारण आयोग	४३४
८.	बौद्धिक संपदा अधिकार बौद्धिक संपदा अधिकार जागतिक बौद्धिक संपदा संघटन : अर्थ आणि महत्त्व, बौद्धिक संपदा अधिकाराच्या संरक्षणासाठी आंतरराष्ट्रीय तरतुदी, उद्दिष्टे, साधने, कार्यक्रम व क्रिया सद्यःस्थितीतील भारतातील बौद्धिक संपदा अधिकाराच्या संकल्पना व कायदे पेटंट : संकल्पना व व्याख्या, पेटंट मिळविण्याची पद्धत, पेटंटिला मिळणारे अधिकार, पेटंटची जबाबदारी, पेटंटचा कालावधी कॉपीराईट/लेखाधिकार : वैशिष्ट्ये, कॉपीराईटमध्ये समाविष्ट असणाऱ्या बाबी, कॉपीराईटधारकास मिळणारे अधिकार, कॉपीराईटचा कालावधी व्यापारी चिन्ह / ट्रेडमार्क : वैशिष्ट्ये, कार्ये, उदाहरणे, प्रकार, कालावधी, इंटरनेट डोमेन नेम, व्यापारी चिन्हधारकाचे हक्क आराखडा (संकल्प चित्र)/ डिझाईन : महत्त्व, वैशिष्ट्ये, डिझाईनधारकाचे अधिकार	४८८

**B.Com
Third Year
301**

व्यवसाय नियामक कायदे

**Savitribai Phule Pune University
School of Open Learning
(Distance Education Program)**

20CUS00790

